

فی ۲ محرم سنہ ۳۲۶ و فی ۱۲ کانون ثانی سنہ ۳۲۴

جمعیت علمیہ اسلامیہ نائبر افکار بدر

مدیر مسئول

محمد فطین

سر محرر

فائز مجیز درس عام لرنڈن

مصطفیٰ صبری

صاحب امتیاز

فائز مجیز درس عام لرنڈن

شہری احمد آفندی

مندرجات

ادارہ، مشروطہ	محمد کمال
مقالہ مخصوصہ	محمد اسعد
ندای اہل اسلام	عمر فوزی
سبیل رشاد	ابن الامین احمد توفیق
مقالہ مخصوصہ	علی نظمی
اسلامیت و مدنیت و حریت	محمد رفعت
قوت تشریعیہ	اسماعیل حق
جواب	مصطفیٰ صبری
ترجمہ خطبہ	احمد رشید
صبح الیم	خلیل ادیب
اجال داخلی	
عالم اسلام	
متفرقہ	

نسخہ سی ۵۰ پارہ در

استانبول ایچون	آپونہ اجرئی	ممالک اجنبیہ ایچون
برسنہ ۷۵ غروش	ولایات ایچون	۱۸ فرانک
۴۰ الف آیلنی	۸۵ فروش	۹۰۰

درج ایدلیان اوراق اعادہ اولنماز

قارئین : :

اکثر مقالاتہ آیات کریمہ و احادیث نبویہ درج ایدلش بولندینی نظر اعتبارہ آلہرق رعایتسزلکده بولنلماقی
رجا اولنور .

اسباب لازمیہ تشبث کورہیہ میور، محایف تائید می
مطالعہ ایدنلر و باخوص «ظہر الفساد فی البصر و البحر»
بما کسبت ایدی الناس، آیت جالبہ سندہ کی حکمت اسریہ
واقف اوللر اسباب ترقینک کا نفسی اتباع سذ، سذیہ
والزام شریعت غرای احمدیہ و ایسہ، بولندینک اعتراف
ایدہ جکر نہ اشقیاء ایلیم، جذبات حق جل و علا
حضر تارندن استرحام ایدرم کہ بور ورجدای جہان
اسلامیانہ برعید سعید ایلسون، بویکی ہیئت ۷ ترمہ نک
مساعی مشکورہ لر بی علوم بامرہ اسلامیہ توفیقاً شایان
تحویل و تمجید بیورسون،

محمد اسعد

ندای اہل اسلام

اقلاب مسمود اخیر من اوزربنہ ہر طرفہ اسلامار
سوختن، سر بستجہ ہر کس دینی، دنیوی، وزلری
چکیمہ یزک سولہ جکر فی ملاحظہ بلہ طریق استقامتہ
دوہری کیدیلہ جکفی امیداتمش و صنوف مختلفہ جا بلرندن
ایدیلن نشبثات و خطب و افاداتہ ہوامیہی تابدا ایلمش
ایدی،

اسلامارک سروری، بر کرہ مشاورک اصل
دیندن اولمسنہ، و بدمہ ہر کس کبی کبی ایش یالہ ابوب
عمومک، معین وظیفہ فی جدأ و بحق افا ایدہ حکمرنی
اعتقاد و حکومہ سلیہک دینی دین اسلام اولدینک
قانون اساسیدہ مصرح بولنمیلہ احکام شریعہ و دینیہ نک
موقع اجراہ وضعہ اعناد اولمسنہ مبنی ایدی، علماء
دین دخی طرف طرف اہل اسلامہ نصایح و وصایای
لازمہ بولونہرق افراد اسلامیہی اصول مشروطیتہ
و قانون اساسیہ ربطہ جالشدق لری ہب بوفکر لرمہ مستند
ایدی،

وا اسفا کہ امیدلر بعض چہتدن پوشہ چقیور،

صادق و اوصاف جیلہ لری شرع شریف و سنن منیفہ
موافق بولنان ذوات ایلہ مصاحبہی ارانہ بیور مشلردر
واقفا «الطبعة سارقة و المجاورة مؤثرة» قضیہ کلیہ سی
دخی ہومدعای مؤیدر، دین و دینتکزک فضائل ذاتیہ
و احکام جلیلہ شریعتمزک کالات مادیہ و معنویہ سی بتون
اقوام متمدنہ نک تحت تصدیقندہ بولندینی جای اشتباہ
دکلدر،

جل المتین شریعتہ صار بلان و حصن الحصین عدالتہ
دخالت ایلیمان بر قوم آجی آجی تجربہ لہ معروض
اولیہ جق لری کبی تأییدات رحمانی و تجلیات سبحانی ایلہ
مظہر شان و شرف اولہ جق لری بدیہدر،

قال تبارک و تعالی «ان تصرا لہ یبصرکم» شعر:

دین ایلہ حاصل ایکن نصرت اصحاب امور

مجرمک مظہر توفیق اولہ جقعی عملی

نور طاعت ایلہ تزین صفات ایتلیدر

دولت و ملتہ خدمت اولور سہ املی

شونیدہ علاؤہ معروضات ایدرمکہ فی بشری مستعد
اولدینی کالاتہ ایصال ایچون بوندن اون اوج عصر مقدم
طلوعیلہ بتون مکنوناتی شہشعہ نثار فیوضات ایلیان شمس
شموس جہان حبیب خدا نبی ذیشان علیہ سلوات الرحمن
افندمن حضرت لرینسک تبلیغ بیوردق لری اوامر الہیہ
و سنن سذیہ مرضیہ لرینہ اتباع ایدن اصحاب کرام و تابعین
ذوی الاحترام افندیلرمزک ہک آز مدت ایچندہ نصل
ترقی و تعالی ایتدکلری و کرہ ارضک ہر طرفی انوار
عدالتہ تنویر ایدہرک شردن غربہ تقدیر مللہ و اقوام
واریسہ جملہ سنہ حاکم اولدق لری و بتون دنیایی سلطوت
و شوکت لری او کندہ لرزان ایلدکلری معلوم ایکن
حیفا کہ بالآخرہ اوارقہ ترقی یرینہ برتدنی و اضحک
اوصعود سربسک مقامہ برہبوط ہائلک قیامتہ علت نہ
اولدینی تفکر اولنہ میور، اولنہ سبیلہ بوبادہ کی حکمت
و علت تمامیلہ تعیین کالیلہ تبیین ایدیلہ میور، افسوس کہ
بوعلت مہاکندہ توفی بر حکمت منجیہ ترقی ایچون

اهل اهل اسلامك امور شرعيه ودينه حقه كه انتظار
ابتدكاري، شيردن هيچ برشي كوروله ميور .

امور ديني به محافظه و اجراي ، تبليغ و اعلايه مأمور
اولان علماء دينك و مأمورين شرعيه نك سكوتلر به مانع
قالا شد . شرع شريف عمده به مخالف هرشي علناً
سويامك ايچون هيچ بر طرفدن ممانعت كورمه به جكلرد .
فقط صنوف اهالي به اجاله نظر دن مقدم علما صنفه
و طلبه عاوما بر نظر نافعانه عطف ايتلرني الزم كور يورم
شوله كه : مدارس و اماكن علميه ساكن ملية علومك
اخلاقي تدقيق و كنديلر به اصول حركت وضع
و تأديس ايدلالي . جوامع و مدارس علميه به ولونه جقلره
ياقيدميان حالاره نهايت و برلالي . مثلاً رضوه ، غسل
صلات ، طهارت ، جماعت خصوصيه اعتنا ايله برابر
كرك مدرسو و كرك طلبه علومك و بلكه بالجه الاملاك
قهرورده قيسار ، اسقامبل و سائر لمعات ممنوعه ايله
اشتغاللر به سكوت ايدله لي . درسه دوام ايتيانلر .
مدرسه به اراقامالي .

جوامع شريفه درام ايتكمده اولان بعض كراهت
و بدعتلر كنمى ايچون مرجعه افاده مرام اولونمالي .
مثلاً نمازده اك زياده لازم حضوري منع ايدن مؤذنلر
هر درلوه وادن و مقامان اوله رق آمين صداري ، خطبه
انساننده ترضيه و سائر بدعتلر . و چو جقلر ايتامالري
قاديلر ك جوامع شريفه ده طويلانماري . مسلمانلرجه
خوش كوريله جك شيردن دكلدر . بونلر و امثالي شير
علما جابندن مقام مخصوصه سويلتمكه اوقامدن اجراسي
طلبنده اصرار كوسترمك وجبه علميه و اسلاميه دندر .
فساد اخلاق ايتلر به مسمى ايچون هر وقت كوز
يومولار ق نيايلم آتري زمان ديه معاسز سوزلرله سكوتمي
ايديله جك ، يوقسه بر مرضك دفع وازاله سي ايچون
دوقور علاجى ارا تدقيق كي اسباب و وسائله مي مراجعت
اولنه جقدر ؟ شمه سز عالم اسباب و امكانده بشر ايچون
هر شينك سبي نحرى و تعقيب ايدملك وظيفه در .

طلبة علومك تحصيللري تنظيم و اصلاح ايچون
باشلوجه اسبايدن برى اوقانك ماموضع لهنه صرفي مادميدر .
اكر اصحاب خيراتك و قنلري بر حسن صورته اداره
اولنور ، مصرفه بوغولماز سه فقرا و طلبه نك ، علما
و عجزه نك ضرورتلري مندفع اوله جقدر . بوكاده مقام
مشيختدن بر تشبث ايستر .

استبدادله محو اولمش اولان امتحانك بكي دن ميدان
ترقي به چي قمسي حقيقه شايان تشكر دره انجق بو قدرله اكثفا
اولنماز . چونكه بالكرام حانه تشويق اصلاح خصوصنده
كافي دكلدر . بلكه نتايج اعتباريله ده بر مشوق و سائق
تهيه سته صرف همت ايحاج ايدر .

بودخي رؤساي علميه به عائد اولمقله البته انلر
طرفلر دن دوشونيله جكلدر .

هموماً اهل اسلامك خليفه سي بولنان پادشاهمرك
شيخ الاسلامي دخي كافه سنك شيخ الاسلاميدر . بو صورته
مرجع عمومي اولدنيغي بيلن شيخ الاسلام حضر تارندن
مسلمانلر احكام شرعيه نك و قايه و اجراسنه تشبث
واواسر بلكه بولر البته حقلي و اورد . قوه اجرائيه دندر
ضابطه كندى حكمتي اجرا ده تردد كوستره من .

روم ايلي و اطولوي ولايتلر دن بر جوق محللر ده قحط
و غلا و سقات و ضرورتدن طبيعي خبردار اولمشلردر .
اهالينك نه فكرده و نه حركته اولدقيلري بيلرلر .
كوندن كونه توسع ايتكمده اولان فساد اخلاقك دكل
اسلاميه جمعيت بشريه به ده ضرر ايراث ايتديكني قندير
ايدلر . شو حالده اسلاملك اركان ديدن اولان بش
وقت نمازلرينه ، طهارت و حلال تجارتلرينه ، مسكرات
و لميائندن منع اولغلرينه زنا ، لواطه ، كوچه ك اويناقتي
بيهوده يره باره صرفيله سفاخته دوام ايتك كي حالانه
ميدان و برله مسنه دائر محيا امرنامه مشيختناهي تصدير
و تعميم بيورلسه بونده نه مضرت و اورد ؟ حريت ،
اصول مشروطيت احكام اسلاميه ني كو كندن قورار مشيدير ؟

پکشیدیدکنز شد، بد ملت مجلی واریدہ جسکسکز ؟
 احکام شرعیہ خوف الہی موقعندہ بشقہ برسب آرائیری ؟
 یقما کر لکلہ ملت ودولتک محو اولور درجہ بہ مکسنہ
 قدر سکوتکنز جائز دکلدر . شیخ الاسلام اولغلہ
 بی ذیشان و احباب کزین واسلاف کرام اقدیلرمنہ
 تبعیتکنز لازمدر . انلرک احوالندن برحال کوسترمہ کز
 مأمول و کرہ ارضہ و مملک محروسہ دہی اسلاملردن
 مسئول ایکن نعدن دوشونمدیکز حالادہ دوشونیورسکز
 متعدد اغار ، اوشاقلر ، قوناقلر ، عربلر ، کاشانہ لرلہ
 ذوق و صفایدہ جک زمان دکلدر . مالہ دن آلمان
 اوساری لیرالر ملتک قبلرینک قانندن متحول صاری
 ایریندر . دوشونیک ، دوشونیک ! مقامات عالیہ مأمورین
 شرعیہ سفاحتی ترک ایتدیرمنسہ ک بش اون اوشاق
 اون بش یکری جاریہ ، چالنجی معاشرینہ کافی معاش
 ویرمکہ اوغراشیرسق مأمورین ملکیتہ نہ دیہ بیلیرزہ
 اہالیز ، احکام شرعیہ نک ہانکیسنک اجراسندن امین
 اولورلر ؟ بکودیشلہ نہ خزینہ بہ ونہ ملت اسلامیہ
 خدمت کورلیور . آخری ، عذاب الہی بی ، ملتکز
 حال پرملاتی ملاحظہ ایدیکز ، موقعکزدن اہل
 اسلامہ قارشو شفقت و مرحمتلہ فللاً آداب شرعیہ نک
 محافظہ بی کوستریکز سفاحتہ ، سؤ اخلاقہ نہایت
 ویرلہ نک اسبابی میدانہ قویماہ چاییشکز .

بروسہ بمعونی عمر فوژی

سیل رشاد

ارباب اقامہ نہان دکلدرک : امور دینیہ و دنیویہ جہ
 احکام شاملہ بی احتوا ایدن شریعت غرای اسلامیہ
 سعادت بشریہ بی بالغاً ما بلغاً کافلدلر . انوار وجدان

بالعکس حریت احکام شرعیہ و آداب ملیہ ایلہ مقید
 و مشروطیت مشروطیت مشروعدہر .

قطعیاً نہوت ہمینی تحریک ایدر بر صورتہ اجرا
 ایدلکدہ اولوب مکتب ادب دیہ بتون غز نہ لک باغیر مقدمہ
 اولدقلری تیار ولرک حال حاضر لری افساد اخلاقدن
 بشقہ برشی اولدینقی ہر کس بیلیر کن شرعاً برشی
 دینلمیوز . اورایہ کیدن مسلمانلرہ مساعدہ کوستریلیور .
 مکتبیلر طرفلرندن دایماً تیار و کی او یونلرلہ اعاہہ تشکیلہ
 قیام ایدیلیور . ونلر خلقی او نہ تشویق ایدیلیور و او یونلری
 برصنعت مقبولہ اولدینقہ قائل اولدینغزی کوستریور . اعانہ
 جمع اولونا جقسہ ہر حالہ او یونسز اولق . او دنلرک
 مسلمانلر جہ بادی خسران اولدینی دایماً اعلان ایدلک
 اقتضا ایدر .

تدریجاً طشرملرہ سرایت ایدن اسباب فساد اخلاق
 بورادن تیزلہ نک و بورادن چارہ ازالہ سنہ توسل اولونقی
 لازمدر ہلہ قادیلرک تیار و لری قطعیاً جائز اولاماز
 نہ چارہ کہ بوکا بیلہ اغراض عین ایدیلیور .

بو قارودہ سوبلیدیکم کی اسلاملر اوزرنده احکام
 شرعیہ نک اجرایی آداب دینیہ نک محافظہ سی مقام مشیختہ
 عائددر بوندہ سیاست خارجیہ و مللہ اجنبیہ بہ تعلق ایدن
 برشی بوقدر . واقعا ہر کسک شخصی تعرضدن مصوندرہ
 اما دیانت و شریعت قیدندن مسلمانلر جہ قیام دبلر و جیقمق
 دخی ایستہ منلر احکام اسلامیہ بہ رعایت شرطیلہ
 برکیمسہ بہ برشی دینلہ منہ .

ای شیخ الاسلام حضرتلری مسلمانلرک اخلاق
 و آدابی محافظہ بہ ہمت ایدیکز زیرا وظیفہ کزدر .
 ایتمسکز آخرتہ مسئولسکز ایدہ میہ جک ایسکز
 او مقامی ایدہ بیلہ جک برداتہ ترک ایدیکز . آفاقلری
 باشلری چلابل لباس و طما می مفقودہ سفلت و ضرورتدن
 درجہ نہایہ واران ملت اسلامیہ نک و بورچندن بشقہ
 برحالی کورولہ بن خزینہ دولتک ہر آی یککزلہ لیرا .
 لری آلا نلری کوریورسکز بونیدہ شمدی بہ قدر سکوتلہ